

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 35. Zettortdeenâ 27tâ August 1842.

Sauna sinna.

Ustompadesmitâ August mehnescha deenâ muhsu augstee semmeswalbineeki to preeku fadsihwoju-
schi, ka Keisera wezzakam dehlam prinzeffene
peedsimmuse, kas to wahrdu Aleksandra dabbu-
juse. Lai Deews tas Kungs arri schim trescham
augumam ar farwu swehtibu stahw tuwu klastu.

Mirdams behrns.

Preeksch kahdeem gaddeem sluddinaja kahds
mahzitajs to swehtu Deewa wahrdu, kur pulks
tauschu bij sapulzejuschees, tad eenahze kahds
wihrs, pee ka mahzitajs tuhda nomannija, ka
winsch no Zuhdu kahrtas bija; tas bija labbi
apgehrbees un israhbijahs itt gohdigs, ta ka
warreja nomanniht, ka winsch ne tikween statti-
schanas labbad basniza bija eenahzis. Winsch
apfehdehs un klauhsjahs itt usmannigi, un feh-
schoht tam dascha affera pahr waigeem rittinaja.
Pehz deewakalposchanas mahzitajs ne warreja
noturretees us winnu fazzibt: „Mans kungs,
woi es farwas dohmâs ne maldohs, kad es tag-
gad dohmaju, ka es weenu no Ahbraâma behr-
neem usrunnaju?“ „Nè, juhs ne maldetees
wifs.“ „Bet ka tas nahkâhs, ka es Zuhdu kri-
stiga draudsê atrohdu?“ Us scho mahzitaja jau-
taschanu sahze muhsu Israëliteris no farwas pir-
mejas dsihwoschanas ta stahstiht, ka mehs tohs
scheit ihsôs wahrds fanemmam: Winsch bija
brangs wihrs un labbi mahzihts; winsch bija ar
sawahm grahmatahm, farwu baggatibu un wee-
nu weenigu behrnu, weenu meitinu no I7 gad-
deem jauku mahjas weetu usnehmis. Winna
gaspaschu bij nahwe no winna afschlihrufe pirms
winsch scho weetu usnehme, un winsch nu zittur
nekahdu preeku ne warreja atrasi, ka tik ween
pee farwa mihta behrnina. Ta bija itt lohti

mahzita, winna lassija un runnaja daschadas
wallobas ittin skaidri; un pee farwa skaisa gihmja
un gaischa prahta winna wehl mahzeja ar katru
zilweku tik mihligi un pasemmigi farunnatees, ka
ikkatris, kas winnu passinne, to lohti mihleja.
Tadeht tas arri ne bija nekahds brihnuns, kad
tas wezzais tehws farwu weenigu behrnu tik lohti
mihleja, jo tam zits nekahds preeka-awots schinni
pasaule wairs ne bija. Un winsch pats buh-
dams leels Zuhdu tizzibas zeenitajs, arri farwai
meitinai to paschu pee firds likte zil ween warre-
dams. Ne ilgi pehz tam palikke winna meitina
slinna. Winnas waigu farkanumi sahze sust;
winnas aztinâs ne spihdeja wairs tik spohschas,
winnas spehls gahje jo deenas masumâ, un ta
jaw drihs israhbijahs, ka winnai ta nahwe jo
deenas jo tuwaki nahze. Tehws ar farwu no-
skummuschu prahtu un salauftu un sagrauftu
firdi pee meitinas gultas deen' un naktim gulle-
dams ne sinnaja ko darriht un ka meitinai palih-
dseht, winsch ne behdeja nei par puhliu nedf
par naudu winnai dakterus un sahles peeraudsiht.
Bet nekahda zilweka gudriba ne warreja wairs
to nahwes engeli no tahs nogreest. Kahdureis,
kamehr meita ta sinaggi slinna gulleja, staigaja
tehws lauka saltâ birsi farwas sohlus ar affarahm
flazzinadams, tad winna meita likte to luhgt at-
nahkt. Zit ar pahremtu firdi winsch nu nahze
istabâ eekschâ; tam taggad bij farwam mihtam
behrnam beidsamas labbas deenas fazzibt, un
winna tizziba tam mas zerribu dewe, farwu mei-
tinu kahdureis atkal redseht. Tas behrns fa-
twehre tehwa rohku an fazzija wehl no wiffas
firds, zil winsch wehl farwas schkirschanas stun-
dinâ spehje: „Mans mihtais tehws, woi tu
manni mihli?“ — „Mans mihtais behrns, tu
sinni, ka es tewi mihleju, tu man effi dahrgafa,
ne ka wiffa pasaule!“ „Bet, tehws, woi tu
manni pateesi mihli?“ „Kalabb, mans behrns

tu man tahdas leelas firbſſahpes wehl darri, woi tad es tew nekad ne esnu ſawu mihleſtibu parahdijis?“

Meita us tam atbildeja: „es sinnu, tu effi ar weenu manni mihlejis, tu effi man tas wiſſlabbakais tehws bijis; un es arri tewi firſnigi mihlu; bet woi tu ne warretu wehl ſahdu luhgſchanu mannim peepildiht? Ak mihlais tehtiht, ſchi irr tawas mirdainas meitas luhgſchana, woi tu to paklaufiht?“ „Mans mihlais behrns, luhds fo tu gribbi, kad tas arr mannim beidsamu graffi makſatu; lai tas buhtu ſas buhdams, es tewi gribbu paklaufiht.“ — „Mans mihlais tehtin, es tewi gauſchi luhdsu, ne runna nekad wairz prett Jesu no Nazaretes.“ Tehws palikke us tam itt ka mehms un brihniyahs. „Es til,“ ſazzija meitina tahtak, „es tikkai maſ sinnu no ſchi Jesus, jo man no winna neko ne mahzija; bet es sinnu, ka wiſſch irr mans un taws un wiſſu lauschu Peſtitajs, jo wiſſch man taggad irr parahdijees, eekſch ta laika, kamehr es ſlimma esnu, par mannu dwehfeles atpeſtiſchanu; es tizzu, wiſſch manni ſwehtu darrihs, jebſchu es winnu papreeſchu gan nekad ne esnu mihlejuse, es mannu, kad es pee winna eimu, un ka es arweenu pee winna buhſchu. Un nu, firbſ-mihlais tehws, ne atnett mannu luhgſchanu un apgahdajees ſewim jaunu testamenti ſas no Jesus Kristus mahza; es luhdsu, ka tu winnu mahzitohs paſiht, un ka tu, kad es wairſ ne buhſchu, winnu til firſnigi mihletu, ka tu lihds ſchim manni effi mihlejis!“

Schohs wahrduſ ar leelahim mohkahim iſteikufi winna palikke kluffu. Winnas tehwa firbſ bija taggad ta no ſahpehm un iſbailehm pahrnemta, ka wiſſch neko wairſ ne atjehdſe, — un pirms wiſſch wehl gribbeja apdohmatees, bija jaw winna lohti mihlotas meitinas gars no meeſahim iſchſchirees — pee ta Peſtitaja aiſeet, — ſas firſnigu peeluhdſeju paklaufa, kam irr warra pahr debbekim un pahr ſemmi. Tas pirmais, fo tehws darrija, pehz tam, kad wiſſch ſawu beidsamu paſaules preeku piſchſcheem bija nodewis, bija ſchis, ſewim jaunu testamenti pirktees; ſcho wiſſch laſſija itt usmannigi, un pamahzihts no

augſchenes, no ta Garra tahs pateefibas, wiſſch peenemmahs tai tizziba: ka Jesus Kristus irr tas zelſch un ta pateefiba un ta dſihwiba, ka zits wahrds naw dohts zaur fo zilweks warr ſwehts palikt, ka weens tas wahrds Kristus Jesus.

* * *

Spehzigigi wahrdi no Martia Luttera, wezzakeem un behrnu-audſinatajeem wehrâ leekami.

Wezzakeem un behrnu-audſinatajeem buhs ſinnaht, ka winni Deewam, tai kriſtigai draudſibai, wiſſai paſaulei, ſew paſcheem un ſaweem behrneem ne ſahdu zittu leelaku labbumu ne warr darriht, ka tikkai to, ka winni ſawus behrnus pareiſi audſina. Jo tas irr winneem tas iſhtais zelſch us debbekim, un tee arri ne warr zaur zittu neko tahs debbekis drihſak un labbaki aiſſneegt, ka til zaur ſcho darbu. Tapatt arri to elli tee zaur zittu neko ne warr til ahtri nopelniht, ka zaur ſaweem paſcheem behrneem; tee nekahduſ ſliktakus un breeſmigakus darbus ne warr padarriht, ka tohs, kad winni ſawus behrnus no labbahim mahzibahim atrauj, teem waktas dohd negohdigus darbus un negohdigas ſinges mahzitees un pehz ſawahim launahim eekahroſchannahim dſihwoht. Un tomehr zitti wehl deewaiſchehl paſchi ſawus behrninus usmuddina us pahrleezigu paſaules jaukumu, lai tikkai tai paſaulei labbi patihk, augſti kahpj un baggati tohp; un ta wairak par to meefu, ne ka par to behrnina dwehſeli gahda. Tapatt arri tai kriſtigai draudſibai tee nekahdu leelaku ſſahdi ne warr darriht, ka kad tee tohs behrninus no labbahim mahzibahim aiſſkawe. Jo, ja gribbi par to gahdaht, ka ta kriſtita draudſe, ſas grehku walgods ſapihta, pazelſahs, tad palihdſi papreeſchu teem behrneem pazelſtees. Talabbad ikkatram gohhdigam wezzakam un behrnu audſinatajam itt nohtigi waijadsigs, par behrna dwehſeli dauds wairak gahdaht, ne ka par winna meefu, un ikkatru behrnu ta uſluhkoht, ka ſahdu dahrgu, muhſchigu mantu, fo Deews tam dewis paſargahht,

lai wels un pafaule to ne nosohg un ne nos maita. Jo no winna rohfahm taps ta behrna dwehsele pastarâ deenâ ar leelu atbildeschanu atkal atrassita. Ko gan dohmaji, no kam zelsees ta breesniga faukschana un brehfchana to, kas fazzihš: *Alf*, fwehtigas irr tahs neaugligas, un tahs meefas, kas newa behrnus neffufchas! *Luhf.* 23, 29. Lehti ja-prohtams, schi zelsees no tahm, kas farvus behrninus ne buhs Deewam par gohdu audsinajuschas, no ka winnahm tee bij ustizzeti. Ka schee *Mahrtin* Luttera spehziggi wahrdi, mihti *Alwischu* lassitaji, ne sihmejahš us wezzakeem ween, bet arri us ikkatru to, kas wehl ihpafchi no Deewa un waldischanas irr us to isredsehts, pee laika behrninu dwehseles apfohpt, to warram lehti noprast. Bet ja gribbam Luttera pamahzischanu labbi wehrâ litt un pehz tahs darriht, tad mums wehl irr ihsti muhsu Pestitaja dahrgais wahrds labbi jaapdohma, fur winsch muhs mihligi pamahza, kâ mehš to ihstu zellu jo labbaki warretu atrast, fazzidams; Pateesi es jums fakku, ja juhs ne pahrweherschatees, un ne tohpat kâ tee behrni, tad juhs debbefu walstibâ ne nahfseet. *Matt.* 18, 3. Schee wahrdi zittam ne weenam gan til dsittli firdi ne speedisees, kâ teem, kurra rohfahm papilnam behrnini ustizzeti; un scho mahzibu muhsu dahrgais Pestitais ne til ween ar wahrdeem, bet arri ar darbeem un labbu preekschshmi mums irr dewis. Jo Kristus gribbedams zilwekus mahziht, pahrwehrtahš un zilweks tappe; tâpatt buhs arri mums, ja gribbam behrninus pareisi mahziht, pahrwehstees un garrâ par behrneem tapt. *Augstâ* prahâ, lepnâ garrâ un ahtrâs dusmâs schis darbs ne irr ne buht eespehjamš; bet tikkai mihlestibâ, pasemimibâ, pazeetibâ un zerribâ schis darbs labbi weizahš un eet ar Deewa ta Kunga paligu jo deenas us preekschu.

Lai tad nu mihti wezzaki un ammata brahli, nekad ne peemirstam kam mums tee behrnini ja audsina. Lai ne peemirstam, ka mums tee ja audsina ne tai pafaulei par gohdu, nej teem pafaules behrneem par preeku, neds arri pascheem wezzakeem pa praham, kurru prahš ne fakristu

ar Deewa swehteem raksteem, bet Jesum Kristum par preeku, Deewam par gohdu un kristigai draudsibai par pawairofchanu. Tas irr muhsu mehrkis, pehz kurra mums neapnikkufcheem buhs dsichtees un publetees. Tad, ja tâ buhšim darrijufchi, warrefim kahdureis itt ar preeku drohfschi fazzihš: Kungs, schè mehš effam un schè irr arri tee, ko tu mums effi ustizzetis! Un ja tad mums tas preezas wahrds atffanmehš: „Tu gohdigs un ustizzigs kalps: Tu effi pee masuma peetizzigs bijis, es tewi eezel fchu par dauds, eeeij tawa Kunga preekâ.“ *Matt.* 25, 23. *Alf* tad pateesi wairs ne birš mums behdu, bet preeku affaras; tad gawilefim un preezafimees kaut taggad daschu fuhru un gruhthu deenu baudam. Us to Deewš tas Kungs, bes kurra palihdsibas ne weenam zilwekam ne kahda leeta ne irr eespehjama, lai arri mums schinnis deenâs farwu swehtu garru par paligu fuhtha.

J. F. Rahmberg.

Wolgutes skohlmeisters.

Mahtes waimanas pehz sawa behrna.

(Skatteš Nr. 34.)

II. Pasemmigas mahtes gaudas.

1. Kad behrus nomirre.

1.

Dohmaju par tewi gahdabt,
Mahtes firdi parahdiht,
Kad tew gruhthi nahfsees strahdabt,
Tew us debbes pawaddiht.

2.

Nu tu zellu patš atraddis,
Un bes mahtes aigahjis,
Debbes tu eeeet prattis,
Nenosedsigs notappis.

3.

Kad tu schlihrees, tad kâ swannihst
Notaham paswannija,
Dabbuju tad firdi mannihst
Ko ta stanna sihmeja.

4.
 Saule toreis vafpibjeja,
 Skanna isteize pateef':
 „Wiffi kas man eemihleja,
 Lai ne behda, paffak ees!“
 (Turpliffam wairak.)

Teefas fluddinafchana.

Uß pawehleschanu tahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstis ic. ic. ic., tohp no Wehrgalles un Debbes pagasta teefas wiffi un iffkatri, kam kahdas taisnas parrabu praffifchanaß buhtu pee ta Wehrgalles fainneeka Lewitsch Janne Wahrs, kas sawas mahjas nespehzißas dehl adewis un par kurra mantu inventariuma-truhkuma un zittu parrabu dehl konkurse spreeska, usajinati, pee saudeschanas sawas teefas diwu mehneschu starpä, probti lihds 28tu September f. g., kas par to weenigu un isflehgshanas=terminu nolifts, scheid peeteiftees un sagaidiht fo teefa pehz likkumeem spreedihß. Wehrgalles un Debbes pagasta teefa, 28tä Juhli 1842. 2
 (Z. C.) ††† Föhren Guthmann, pag. wezzakais.
 (Nr. 93.) L. C. Bettmann, pag. teefas ffrihweris.

Uß pawehleschanu tahs Keiseriffkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walstis ic. ic. ic., tohp wiffi tee, kam kahdas taisnas praffifchanaß buhtu

pee ta Wezzpilles fainneeka Wahsannu Ernesta Kronberg kas inventariuma-truhkuma un magasihnes parrabu dehl sawas mahjas nobewis, usajinati, lihds 3schu Oktober f. g. pee Puhnes un Wezzpilles pagasta teefas peeteiftees. Puhnes un Wezzpilles pagasta teefa, 1mä August 1842. 1

(Z. C.) Sihmann-Freiberg, pagasta wezzakais.
 (Nr. 34.) F. Hildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parrabu praffifchanaß buhtu pee ta lihdsfchinuiga Skurstenumuischas Stannulmahju fainneeka Utte Matsche, tohp zaur scho usajinati, diwu mehneschu starpä no appaffschrafftitas deenas, un probti wiswehrlak lihds 1mu Oktober f. g., pee Skurstenumuischas pagasta teefas peeteiftees. Urto pamahzifchanaß, ka tohs, kas peeminnetä terminä ne peeteiftees, wehrlak wairs ne klaußihß. To buhs wehrä list! Skurstenumuischas pagasta teefa, tai 6tä August 1842. 1

(Z. C.) ††† Utte Swingell, peefehdetais.
 (Nr. 82.) Fr. Unger, pagasta teefas ffrihweris.

Zitta fluddinafchana.

Franck-Seffawas lohpu= un firgu-tirgu (beß tulles) Schihdu-swehtku labbad scho gadd ne 22trä bet 21mä September turrehs. 3

Franck-Seffawas muischaswaldischana.

Maudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgä, tanni 17tä August 1842.

	Sudraba naudä.			Sudraba naudä.	
	Rb.	Kp.		Rb.	Kp.
I jauns dahlderis gelbeja	I	32	I pohds kannepu tappe maksahs ar	I	—
I puhrs rufu tappe maksahs ar	I	45	I — linnu labbas furtes — —	I	80
I — kweeschu — —	2	75	I — — flittakas furtes — —	I	60
I — meeschu — —	I	20	I — tabaka — —	—	60
I — meeschu = putrainu — —	I	80	I — dselses — —	—	75
I — ausu — —	—	80	I — sweesta — —	2	15
I — kweeschu = miltu — —	3	75	I muzza silku, preeschu muzza — —	7	25
I — bibdeletu rufu = miltu — —	2	30	I — — wihfschnu muzza — —	7	50
I — rupju rufu = miltu — —	I	30	I — farkanas fahlß — —	7	—
I — firnu — —	I	40	I — rupjas leddainas fahlß — —	6	—
I — linnu = sehtlas — —	2	50	I — rupjas baltas fahlß — —	4	40
I — kannepu = sehtlas — —	I	50	I — smalkas fahlß — —	4	—
I — kimmenu — —	5	—			

W r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanaß puffes: Waldischanaß=rahts N. Weitler.